

This guidance was withdrawn on 1 April 2022

The information in this guidance has been superseded by [Infection prevention and control in adult social care: COVID-19 supplement.](#)

Department
of Health &
Social Care

Działania podejmowane w związku z COVID-19

**Ramy etyczne opieki społecznej świadczonej osobom
dorosłym**

12/03/2020 r.

Treść

Wprowadzenie	2
Jak należy korzystać z ramowego planu opieki	3
Wartości i zasady	4
1. Szacunek	4
2. Zasadność	5
3. Minimalizowanie szkód	5
4. Włączanie	6
5. Odpowiedzialność	7
6. Elastyczność	8
7. Współmierność	8
8. Społeczność	9

Wprowadzenie

Obecna pandemia koronawirusa (COVID-19), która rozpoczęła się w grudniu 2019 r., będzie mieć istotny wpływ na służbę zdrowia i opiekę społeczną. Zgodnie z [planem działania dotyczącym koronawirusa](#), opublikowanym 3 marca 2020 r., systemy ochrony zdrowia i opieki społecznej od lat przygotowywały się szczegółowo do pandemii w celu zapewnienia właściwej ochrony społeczeństwu. Ponieważ wiedza na temat COVID-19 pogłębia się, stosowne działania zostaną oczywiście dopasowane do rodzaju, skali i lokalizacji zagrożenia.

Władze lokalne oraz pracownicy służby zdrowia i opieki społecznej muszą mierzyć się z trudnymi decyzjami każdego dnia. Jednak wraz z rozwojem sytuacji, planowanie i działania dotyczące COVID-19 będą bez wątpienia wymagać podejmowania szybkich decyzji pod ogromną presją, przy ograniczonych zasobach i informacjach. Decyzje te mogą być osobiste i dotyczyć naszych rodzin, opiekunów i społeczności lub mieć szerszy wpływ na organizację i świadczenie opieki zdrowotnej i społecznej. Decyzje trzeba będzie podejmować zgodnie z prawem i obowiązującymi w danym okresie wytycznymi, przy jednoczesnym wypełnianiu obowiązków statutowych i zawodowych.

Celem niniejszego planu jest zapewnienie wsparcia podczas bieżącego planowania działań i podejmowania decyzji, przy zapewnieniu należytej uwagi szeregowi wartości etycznych i zasad podczas organizowania i świadczenia opieki zdrowotnej i społecznej dla osób dorosłych. Biorąc pod uwagę narastającą presję oraz przewidywane zapotrzebowanie, konieczne może być podejmowanie trudnych decyzji dotyczących przekierowania zasobów tam, gdzie będą potrzebne najbardziej oraz szeregowanie pod względem ważności indywidualnych potrzeb w zakresie opieki. Niniejszy ramowy plan opieki powinien służyć jako przewodnik przy podejmowaniu decyzji tego rodzaju. Powinien również pomóc w zapewnieniu, że zarówno potencjalna krzywda, jak i indywidualne potrzeby będą zawsze kluczowym czynnikiem podczas podejmowania decyzji. Taka sama troska i szacunek powinny być okazywane wszystkim podopiecznym, ich opiekunom i rodzinom oraz społecznościom, jak i wszystkim specjalistom i wolontariuszom, na których będziemy polegać podczas świadczenia usług i realizowaniu planów.

Ponieważ pandemia wpływa na całość społeczeństwa, każda osoba będzie mieć rolę do odegrania, aby wesprzeć bieżące i przyszłe działania. Istotne jest, aby specjaliści, organizacje i agencje publiczne współpracowały na poziomie lokalnym i ogólnokrajowym, a planowanie i działanie na poziomie ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym było właściwie skoordynowane. Należy właściwie dokumentować wszelkie decyzje oraz ich uzasadnienia, w celu zapewnienia, że są odpowiedzialne oraz dzielić się zdobytą wiedzą na bieżąco i wraz z rozwojem sytuacji.

Niniejszy dokument został zaadaptowany i odświeżony w oparciu o etyczny plan ramowy, po raz pierwszy opublikowany przez komitet ds. etycznych aspektów pandemii grypy w 2007 r. i poddany przeglądowi przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej w 2017 r.

Jak należy korzystać z ramowego planu opieki

Niniejszy plan jest przeznaczony dla osób planujących i opracowujących polityki strategiczne na poziomie lokalnym, regionalnym i ogólnokrajowym, aby pomóc w bieżącym planowaniu działań i organizowaniu opieki społecznej dla osób dorosłych wraz z rozwojem pandemii COVID-19. Celem planu jest również wsparcie pracy specjalistów oraz pozostałych pracowników służby zdrowia i opieki społecznej opracowujących zasady i działania dotyczące pandemii zgodnie z własnym kodeksem postępowania zawodowego oraz rozporządzeniami. Zasady te mogą być również stosowane szerzej w sektorze opieki społecznej.

Opieka społeczna obejmuje świadczone i kierowane lokalnie usługi w oparciu o szczegółowe poznanie poszczególnych osób, ich rodzin, społeczności i kultur. Pracownicy socjalni, terapeuci zajęciowi oraz pielęgniarki tworzą bazowe grupy specjalistyczne i mają jasno określone obowiązki oraz zakres odpowiedzialności zgodnie z własnymi kodeksami i wytycznymi zawodowymi. Lokalni liderzy zawodowi, tacy jak Naczelny Pracownik Socjalny oraz Naczelny Terapeuta Zajęciowy będą odgrywać kluczową rolę w zapewnieniu stosowania i zrozumienia niniejszego planu ramowego. W związku z tym umiejętności tych specjalistów należy wykorzystać do rozwijania i przeglądu uzgodnionych lokalnie procesów.

Oprócz kwestii etycznych, każda decyzja będzie oczywiście wymagać uwzględnienia indywidualnego samopoczucia, ogólnego dobra publicznego oraz dostępnych zasobów. Wartości i zasady powinny stanowić punkt wyjścia do podejmowania decyzji kierunkowych wspieranych stanowiskiem wiodących specjalistów, współpracą w ramach różnych dziedzin i organizacji oraz wymianą dostępnych informacji we wszystkich określonych okolicznościach. Wartości i zasady etyczne mają takie samo znaczenie w odniesieniu do osób wymagających opieki socjalnej ze względu na zwiększony zakres potrzeb, jak i osób, dla których opieka socjalna staje się koniecznością, a także pracowników opieki społecznej, którzy muszą zmierzyć się z nieoczekiwanymi obciążeniami podczas podejmowania trudnych decyzji i świadczenia opieki i wsparcia w czasie pandemii COVID-19.

Przydatne może być korzystanie z planu ramowego jako listy kontrolnej, aby zapewnić uwzględnianie kwestii etycznych, chociaż lista wartości i zasad przedstawionych w niniejszym dokumencie nie jest wyczerpująca. Podczas działania zgodnie z wartościami i zasadami etycznymi w nagłych i niepewnych sytuacjach może dojść do pojawienia się sprzeczności, co będzie wymagać dokonania oceny zakresu stosowania każdej z nich w kontekście każdej decyzji. Szacunek i zasadność powinny stanowić fundamentalne, podstawowe zasady, które będą wpływać na planowanie i uzasadniać ocenę we wszystkich przypadkach.

Wartości i zasady

Ten rozdział przedstawia w zarysie wszystkie wartości i zasady oraz powiązane z nimi działania i najlepsze sposoby ich uwzględniania i stosowania. Należy brać je pod uwagę wraz z zasadami kodeksu postępowania zawodowego oraz najbardziej aktualnymi, oficjalnymi wytycznymi, jak i przepisami prawa tam, gdzie mają zastosowanie. Zasady te zostały dla ułatwienia ponumerowane, nie stanowi to jednak o ich znaczeniu, a ich lista nie jest wyczerpująca, nie istnieją bowiem jedynie słuszne odpowiedzi podczas podejmowania właściwych i najbardziej etycznych decyzji.

W przypadku ograniczonych zasobów i wzrostu zapotrzebowania uwzględnianie wszystkich zasad lub wymienionych pod nimi działań może być niewykonalne. Każda zasada musi zostać uwzględniona w kontekście określonych okoliczności z właściwie zarządzanym ryzykiem oraz zrozumieniem indywidualnego dobrostanu, ogólnego dobra publicznego oraz dostępnych informacji i zasobów.

1. Szacunek

Zgodnie z tą zasadą prawa człowieka, osobiste wybory, bezpieczeństwo i godność każdej osoby mają znaczenie.

Aby zapewnić traktowanie ludzi z szacunkiem, osoby podejmujące decyzje powinny:

- umożliwić im wyrażanie własnych opinii w kwestiach mających wpływ na świadczoną im opiekę, wsparcie i leczenie
- w miarę możliwości szanować wybory osobiste, uwzględniając i komunikując związane z nimi implikacje na chwilę obecną i w przyszłości
- przekazywać jak najwięcej informacji dotyczących tego, co się dzieje i co może wydarzyć się w przyszłości w określonych okolicznościach
- w przypadku osób, które nie mają zdolności do podejmowania samodzielnych decyzji (zgodnie z określeniem w Ustawie o zdrowiu psychicznym), osoby odpowiedzialne lub posiadające stosowne uprawnienia do podejmowania decyzji w ich imieniu powinny uwzględniać ich najlepszy interes oraz wymaganą pomoc
- starać się udzielać podopiecznym pomocy w uzyskaniu tego, co im przysługuje, w zależności od dostępnych zasobów, zapewniając sprawiedliwą ocenę oraz wyraźne uzasadnienie decyzji podjętych w oparciu o priorytety

2. Zasadność

Ta zasada określana jest jako zapewnienie, że decyzje są racjonalne, sprawiedliwe, praktyczne i podejmowane w oparciu o właściwe procesy i dostępne dowody, są również wyraźnie uzasadniane.

Decydując, na ile zasadna jest określona decyzja, podejmujące ją osoby powinny:

- upewnić się, że decyzja jest praktyczna z realną szansą na jej wdrożenie
- oprzeć decyzję na dowodach i informacjach dostępnych w danym okresie, uwzględniając znane ryzyko oraz przypuszczalne korzyści
- uwzględniać alternatywne opcje i sposoby myślenia oraz odmienne opinie wynikające z różnic kulturowych oraz przynależności do różnych społeczności
- stosować jasne i sprawiedliwe sposoby podejmowania decyzji, właściwe dla czasu i kontekstu, w jakim decyzja musi zostać podjęta oraz umożliwiać poważne uwzględnianie wkładu

Ta zasada powinna być uwzględniana wraz z odpowiednimi planami ramowymi w zakresie kwestii prawnych i polityk dotyczących równości. Nawet przy ograniczonych zasobach należy przestrzegać zasady, że osoby z porównywalnymi potrzebami powinny mieć taką samą możliwość ich zaspokajania.

3. Minimalizowanie szkód

Ta zasada określana jest jako próba ograniczania zakresu fizycznych, psychologicznych, społecznych i ekonomicznych szkód, których poszczególnym osoby i społeczności mogły doświadczyć w dobie pandemii. Wymaga to z kolei przekonania, że poszczególne organizacje i społeczeństwo jako całość poradzą sobie i wyjdą z kryzysu najlepiej jak to możliwe.

Ważne jest, aby osoby odpowiedzialne starały się:

- zauważać i komunikować fakt, że wszyscy mają do odegrania pewną rolę w ograniczaniu rozprzestrzeniania się wirusa, na przykład dokładnie myjąc ręce lub przestrzegając zasady dystansowania społecznego.
- ograniczać ryzyko powikłań w przypadku osoby chorej
- przekazywać regularne i dokładne aktualizacje społecznościom i organizacjom

- dzielić się doświadczeniem lokalnych, ogólnokrajowych i ogólnościatowych organizacji na temat najlepszych sposobów leczenia i działań w czasie pandemii COVID-19 w miarę pogłębiania się wiedzy na ten temat.
- umożliwić pracownikom socjalnym i wolontariuszom podejmowanie przemyślanych decyzji wspierających osoby wymagające szczególnej opieki

4. Włączanie

Ta zasada jest określana jako zapewnianie wszystkim równych szans na zrozumienie zaistniałych sytuacji, udział w podejmowaniu decyzji na swój temat oraz przedstawianie swojego stanowiska i wyzwań. W związku z tym decyzje i działania powinny mieć na celu jak największe ograniczanie nierówności.

Aby zapewnić uwzględnienie włączania w jak najszerszym zakresie, osoby podejmujące decyzje powinny:

- angażować zainteresowanych w te aspekty planu, które mogą mieć wpływ na nich samych, zapewniając im opiekę i leczenie oraz ich społeczności
- angażować rodziny i opiekunów w te aspekty planu, które mogą mieć wpływ na nich i ich podopiecznych.
- zapobiegać wykluczaniu określonych osób lub grup z procesu decyzyjnego
- uwzględniać niewspółmierny wpływ danej decyzji na określone osoby lub grupy
- zapewnić właściwą komunikację wszystkim zaangażowanym osobom przy zastosowaniu różnych metod i formatów niezbędnych, aby dotrzeć do różnych osób i organizacji
- zapewniać szczere i jasne uzasadnienie decyzji o traktowaniu danej osoby lub grupy w odmienny sposób w porównaniu z innymi, wykazując, dlaczego jest to sprawiedliwe

W stosownych przypadkach powyższe kwestie powinny być uwzględniane wraz z odpowiednimi ramami prawnymi oraz polityką równości, co umożliwi informowanie o włączeniu w proces podejmowania decyzji poprzez zapewnienie ograniczenia określonych barier w korzystaniu z usług przez osoby, które mogą znaleźć się w niekorzystnej sytuacji w miarę nasilania się pandemii.

5. Odpowiedzialność

Ta zasada określana jest jako pociąganie innych oraz samych siebie do odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Wymaga to szczerego wyjaśnienia powodów podejmowanych decyzji oraz przedstawienia osób odpowiedzialnych za ich podjęcie i komunikowanie.

Osoby podejmujące decyzje i działania powinny ponosić za nie odpowiedzialność dzięki:

- uwzględnianiu i przedstawianiu celów wymaganych w ramach zadań i obowiązków podopiecznym, ich rodzinom i opiekunom oraz personelowi
- stosowaniu się w tym czasie do oficjalnych wytycznych, obowiązków statutowych oraz wymagań zawodowych
- szczeremu wyjaśnianiu, jak i dlaczego muszą być podejmowane decyzje oraz na jakich podstawach
- przygotowaniu uzasadnienia, jakie decyzje zostały podjęte i dlaczego, z zapewnieniem właściwego przechowywania dokumentacji
- wspieraniu innych w braniu odpowiedzialności za podejmowane decyzje i działania

W ramach organizacji pociąga to również za sobą:

- dalsze pełnienie swoich funkcji i wykonywanie obowiązków zawodowych do chwili uzasadnionego ich zaprzestania
- zapewnienie warunków umożliwiających pracownikom bezpieczne, skuteczne i wspólne wykonywanie obowiązków oraz zapewniających ochronę ich zdrowia i samopoczucia wraz z rozwojem pandemii
- zapewnianie odpowiednich wytycznych i wsparcia pracownikom, którzy mogą zostać poproszeni o wykonywanie zadań wykraczających poza ich specjalizację lub uniemożliwiających wykonywanie codziennych czynności
- przygotowanie uzgodnionych lokalnie systemów do radzenia sobie z wyzwaniami etycznymi wynikającymi z pandemii

6. Elastyczność

Zasada ta jest określana jako okazywanie wyczulenia, zdolności i chęci do dostosowania się do zaistniałych zmian lub nowych okoliczności. Istotne jest, aby ta zasada była stosowana przez pracowników służby zdrowia i opieki oraz w szerszym sektorze do zapewnienia sprawnej i wspólnej pracy.

Aby zapewnić elastyczność, osoby podejmujące decyzje powinny być przygotowane do:

- reagowania i dostosowywania się do zmian, na przykład w razie pojawiania się nowych informacji lub zmiany zakresu wymagań
- zapewnienia w planach i zasadach miejsca na elastyczność i innowacje, o ile zaistnieje taka potrzeba
- zapewnienie podopiecznym, we właściwym czasie, jak najwięcej możliwości do kwestionowania decyzji, które mają na nich wpływ
- zapewnianie pracownikom służby zdrowia i opieki wsparcia w podejmowaniu jak najsprawniejszej i elastycznej współpracy w ramach różnych dyscyplin i organizacji
- przeglądu praktyk organizacyjnych, standardowych rozwiązań oraz umownych ustaleń, które mogą utrudniać niniejsze założenia

7. Współmierność

Ta zasada określana jest jako zapewnianie wsparcia współmiernego do potrzeb i umiejętności podopiecznych, społeczności i pracowników oraz uwzględnianie korzyści i ryzyka zidentyfikowanego w trakcie procesów podejmowania decyzji.

Uwzględniając współmierność, osoby odpowiedzialne powinny:

- jak najszerzej wspierać osoby z potrzebami w zakresie opieki i pomocy
- działać w ramach ustawowego lub szczególnego zakresu obowiązków z uwzględnieniem wszelkich zadań, które mogą zostać zmienione wraz z rozwojem pandemii
- zapewnić wsparcie osobom, które mają dodatkowe lub nowe obowiązki w ramach opiekowania się innymi
- zapewniać wsparcie osobom, które zostały poproszone o podjęcie zwiększonego ryzyka lub o zmierzenie się ze zwiększonym obciążeniem, przy jednoczesnym podejmowaniu prób zmniejszania ich w jak największym stopniu

- zapewniać odpowiednie wsparcie i komunikację pracownikom, którzy mogą doświadczać nieoczekiwanych lub nowych obciążeń

8. Społeczność

Ta zasada określana jest jako zobowiązanie się do wspólnego przetrwania pandemii dzięki jak najlepszemu wspieraniu się nawzajem i wzmacnianiu swoich społeczności.

Wszyscy zaangażowani mają do odegrania swoją rolę w działaniach związanych z pandemią i tak czy inaczej odczują jej skutki, dlatego powinni:

- współpracować i wspierać się nawzajem w planowaniu, reagowaniu i radzeniu sobie z pandemią
- wspierać organizacje i społeczności, wzmacniając swoje działania oraz zaspokajając pojawiające się potrzeby, na przykład pomagając lub opiekując się sąsiadami, znajomymi i rodziną
- być świadomi swoich zachowań i decyzji oraz ich wpływu na inne osoby
- dzielić się wynikającą z własnych doświadczeń wiedzą, która może pomóc innym osobom

© Prawa autorskie Korony Brytyjskiej 2020

Opublikowano na stronie GOV.UK wyłącznie w formacie PDF.

[Biuro Naczelnego Pracownika Socjalnego]

www.gov.uk/dhsc

Niniejsza publikacja jest licencjonowana w ramach otwartej licencji rządowej, wersja 3.0, o ile nie określono inaczej. Z treścią licencji można zapoznać się na stronie internetowej nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3

W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek informacji o prawach autorskich stron trzecich należy uzyskać zezwolenie właścicieli praw autorskich.